

РІШЕННЯ № 75
Про затвердження роз'яснення щодо вичерпного переліку вимог до
адвокатського запиту

«21» вересня 2020 року

м. Київ

Рада адвокатів України, керуючись статтями 55, 57 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», Положенням про Раду адвокатів України, **вирішила:**

1. Затвердити роз'яснення щодо вичерпного переліку вимог до адвокатського запиту (додається).
2. Секретарю Ради адвокатів України про прийняте рішення повідомити заявника, а також на офіційному веб-сайті Національної асоціації адвокатів України.

Голова Ради адвокатів України

Л.П. Ізовітова

Секретар Ради адвокатів України

І.В. Колесников

Щодо вичерпного переліку вимог до адвокатського запиту

Рада адвокатів України, розглянувши звернення адвоката Островської Марії Анатоліївни щодо вичерпного переліку вимог до адвокатського запиту у зв'язку із застосуванням органами державної виконавчої служби Закону України «Про виконавче провадження» до правил подачі адвокатського запиту, встановила наступне.

Отримуючи адвокатський запит, оформлений відповідно до вимог статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», органи державної виконавчої служби відмовляють у його задоволенні через недотримання вимог Закону України «Про виконавче провадження».

При цьому, ДВС вимагає додавати до ордеру та відповідно до адвокатського запиту, витяг з договору, в якому зазначено повноваження адвоката, як представника сторони виконавчого провадження.

В обґрунтування державні органи посилаються на положення абзацу 2 частини 4 статті 16 Закону України «Про виконавче провадження», за якими повноваження адвоката як представника посвідчуються ордером, дорученням органу чи установи, що уповноважені законом на надання безоплатної правової допомоги, або договором про надання правової допомоги. До ордеру обов'язково додається витяг з договору, в якому зазначаються повноваження адвоката як представника або обмеження його прав на вчинення окремих дій як представника сторони виконавчого провадження. Витяг засвідчується підписами сторін договору.

Як вбачається із доданих до звернення адвоката Островської М.А. матеріалів, Міністерство юстиції України підтримує відповідну позицію територіальних органів ДВС.

Отже, державна виконавча служба розглядає право на подачу адвокатського запиту через призму права представництва у виконавчому провадженні. Так, на думку зазначених органів виконавчої влади в частині правил подачі запиту адвокатом існує конкуренція правових норм двох законів Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» та Закону України «Про виконавче провадження», яка вирішується не на користь профільного закону адвокатури.

Однак, така конкуренція не має місце, адже норми цих законів по-різному регулюють не тотожні, а різні правовідносини. Отже, до правил оформлення адвокатського запиту не може бути застосований Закон України «Про виконавче провадження».

Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» регулює відносини з подачі адвокатського запиту, як професійного права адвоката, виокремленого пунктом 1 статті 20.

В свою чергу, Закон України «Про виконавче провадження» регулює відносини з підтвердження повноважень адвоката на представництво у виконавчому провадженні, як професійного права, виокремленого пунктом 2 статті 20 профільного закону адвокатури.

Це різні професійні права адвоката, повноваження на реалізацію яких підтверджуються різним обсягом документів. Для адвокатського запиту – це свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю та ордер (частина 1 статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність»). Для представництва – договір про надання правової (професійної правничої) допомоги чи ордер з витягом з договору. Змішувати ці правила та вимагати від адвоката додавати витяг з договору та через це відмовляти у розгляді адвокатського запиту, є неправомірним. Це підтверджується імперативною нормою абзацу 2 частини 1 статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», за якою **вимагати від адвоката подання разом з адвокатським запитом інших документів забороняється.**

Таким чином, профільний закон адвокатури розділяє право адвоката на звернення із адвокатським запитом і право адвоката на представництво інтересів клієнтів у органах державної влади. Саме в випадках особистого представництва прав осіб чинний Закон України «Про виконавче провадження» вимагає підтвердження повноважень адвоката ордером та витягом з договору про надання правової (правничої) допомоги, на кшталт підтвердження повноважень адвоката в адміністративному, кримінальному чи господарському судовому провадженні.

При подачі адвокатського запиту адвокат не має посвідчуватися весь обсяг повноважень представника. Звертаючись із адвокатським запитом правник, перш за все, реалізує своє професійне право на таке звернення, окремо виділене пунктом 1 статті 20 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність», а не право на безпосереднє представництво в органах державної влади, виокремлене пунктом 2 зазначеної норми. Направлення адвокатського запиту само по собі не реалізує предмет представництва, а сприяє збору інформації задля належної та повноцінної його реалізації. Тому застосування абзацу 2 частини 4 статті 16 Закону України «Про виконавче провадження» до адвокатського запиту не є релевантним.

Зазначена адресантом відповідна норма Закону України «Про виконавче провадження» стосується підтвердження повноважень представника сторони у виконавчому провадженні, що охоплює весь спектр можливостей, передбачених статтею 19 зазначеного нормативно-правового акту. При цьому, для звернення адвоката із запитом цілком достатньо додати ордер та свідоцтво про право на заняття адвокатською діяльністю, що підтверджено статтею 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність». Отже, вимоги для реалізації права на безпосереднє представництво та на подачу адвокатського запиту є різними.

Тим більш, ордер адвоката відповідно до п. 12.8 Положення про ордер на надання правничої (правової) допомоги, затвердженого Рішенням Ради адвокатів України від 12.04.2019 № 41, зі змінами, серед реквізитів обов'язково має містити обмеження повноважень адвоката, якщо такі передбачені договором про надання правничої (правової) допомоги. Тому його отримання адресантом адвокатського запиту має бути достатнім, аби переконатися, що повноваження адвоката є належно підтвердженими.

В частині вимог до підтвердження повноважень адвоката Закон України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» є спеціальним по відношенню до Закону України «Про виконавче провадження». До того ж профільний закон адвокатури України є універсальним і стосується будь-якого напрямку професійної діяльності адвоката.

Рада адвокатів України неодноразово наголошувала на тому, що вимога надання будь-яких інших документів, окрім ордеру та копії свідоцтва про право на заняття адвокатською діяльністю – забороняється та є адміністративним правопорушенням. Відповідні позиції містяться у рішеннях Ради адвокатів України № 68 від 26 червня 2019 року, № 59 від 13 квітня 2019 року, № 162 від 04 серпня 2017 року, № 122 від 30 серпня 2014 року тощо.

Таким чином, відмова Міністерства юстиції України та його територіальних органів, а також будь-яких інших осіб, у розгляді та задоволенні адвокатського запиту з підстав недодання до нього (до долученого ордеру) витягу з договору про надання правової (правничої) допомоги є неправомірною. Вичерпний перелік документів, що мають додаватися до адвокатського запиту, передбачений частиною 1 статті 24 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» і розширеному тлумаченню не підлягає. Закон України «Про виконавче провадження» не застосовується до правовідносин з реалізації адвокатом професійного права на подачу адвокатського запиту.
